

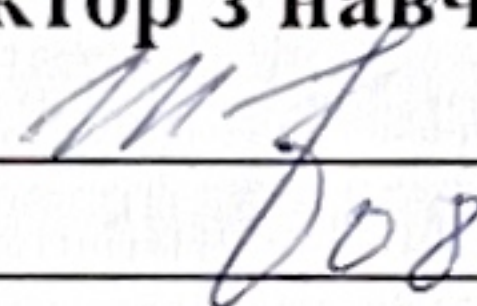
**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

**Кафедра права імені академіка УАН о. Івана Луцького
Кафедра дизайну**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО
“31” _____ 2026 р.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність	В2 Дизайн
Освітньо-професійна (наукова) програма	«Графічний дизайн»
Освітній рівень	другий (магістерський)
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Семестр викладання:	I

РОЗРОБНИК:

к.ю.н., доцент кафедри

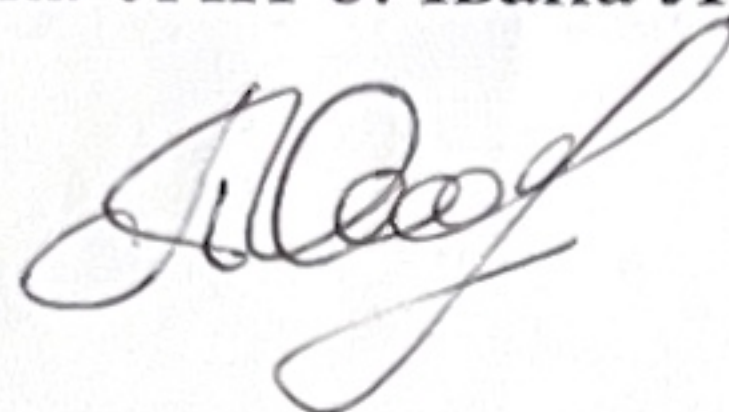

Іванна БАБЕЦЬКА

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри права імені академіка УАН о. Івана Луцького
протокол № 1 від 27.08.26 р.

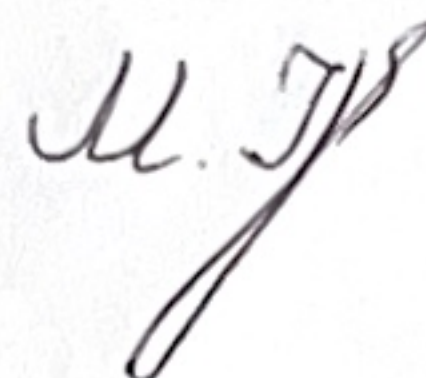
В. о. завідувача кафедри

Олександра ПТАШНИК

УЗГОДЖЕНО:

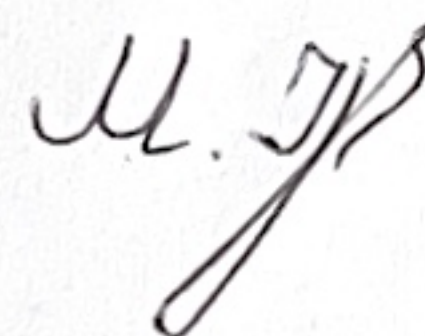
Гарант ОПП

Ірина МАТОЛІЧ

на засіданні кафедри дизайну
протокол № 1 від 28.08.2026 р.

Завідувач кафедри

Ірина МАТОЛІЧ

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 31.08.2026 р.

e-mail	ivanna.babetska@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	кафедра дизайну
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=4215

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Інтелектуальна власність» передбачає формування знань про правове регулювання відносин у сфері інтелектуальних відносин та основних умінь з застосування цивільного законодавства та законодавства у сфері інтелектуальної власності.

Конституцією України проголошено право кожної людини на власність, в тому числі на інтелектуальну власність. Інтелектуальна власність є результатом творчої діяльності людини. В зв'язку з цим інтелектуальна власність набуває особливого значення не тільки як засіб самовираження, але і як комерційна цінність. Наявність сучасної, міжнародновизнаної системи інтелектуальної власності є необхідним елементом для досягнення високого економічного та соціального розвитку будь-якої держави. Охорона інтелектуальної власності сприяє використанню та подальшому розвитку винахідницьких і творчих талантів та досягнень, підтримує та зберігає національний потенціал у сфері інтелектуальної діяльності та залучає інвестиції, стабілізуючи економічний стан, при якому як вітчизняні, так і зарубіжні інвестори можуть бути впевнені в тому, що їх права будуть поважати. Створення саме такої системи має особливе значення для України – країни зі значним науково-технічним та інтелектуальним потенціалом.

Метою вивчення навчальної дисципліни є надання необхідної суми знань про оволодіння прийомами оперування інтелектуальною власністю, що створює умови для зростання ролі і зацікавленості творців нової техніки, підвищення відповідальності й ефективності роботи управлінського персоналу, розширення інноваційної діяльності та залучення іноземного капіталу. Навчальна дисципліна спрямована на глибоке засвоєння студентами норм інтелектуальної власності, необхідних в практичній діяльності по виконанню необхідних завдань у сфері обігу інтелектуальної власності.

Завданням спецкурсу є оволодіти сутнісними поняттями інтелектуальної власності; засвоєння теорії права щодо системи правових норм в Україні що надають охорону та захист на об'єкти інтелектуальної власності; вивчення системи міжнародних правових інститутів з охорони об'єктів інтелектуальної власності; вивчення понять з права інтелектуальної власності та їх місце в системі інноваційних процесів.

Цілі та зміст. Навчальна дисципліна спрямована на формування ерудованої, різнобічно розвинутої особистості, здатної використовувати весь спектр набутих компетентностей. Набуті в процесі вивчення дисципліни компетентності підвищать конкурентоспроможність молодих фахівців на ринку праці.

Програма навчальної дисципліни відображає хронологічно-проблемний підхід до права інтелектуальної власності.

Для досягнення мети поставлені наступні завдання:

- формувати у студентів глибокі теоретичні та практичні знання щодо використання їх у своїй професійній діяльності;

- сприяти вихованню у студентів поважного ставлення до закону як важливого засобу захисту людини, її прав, свобод і законних інтересів, інтересів суспільства і держави від правопорушень;

- вивчення основних правових понять, категорій, правових інститутів права інтелектуальної власності;

- знання системи права інтелектуальної власності, його інститутів та правових норм;

- конструктивний аналіз окремих об'єктів права інтелектуальної власності;

- поглиблене вивчення загальних базових положень права про правопорушення і відповідальність.

Згідно з вимогами освітньо-професійних програм студенти повинні знати та вміти.

Знати:

- поняття і предмет галузі права інтелектуальної власності;

- історію розвитку права інтелектуальної власності України;

- систему чинного законодавства та міжнародних договорів, що здійснюють правове регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності;

- систему державної та правової охорони права інтелектуальної власності в Україні;

- систему об'єктів права інтелектуальної власності та особливості надання їм правової охорони;

- підстави виникнення та набуття особистих немайнових та майнових прав на об'єкти права інтелектуальної власності;

- загальні засади авторського права та суміжних прав;

- основи патентного права;

- базові категорії у сфері засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту та інших (нетрадиційних) об'єктів права інтелектуальної власності;

- загальні положення договірного регулювання у сфері права інтелектуальної власності;

- строк чинності прав інтелектуальної власності;

- форми та способи захисту прав інтелектуальної власності;

- засади міжнародно-правової охорони прав інтелектуальної власності.

Вміти:

- правильно формулювати юридичні поняття і категорії;

- класифікувати джерела права інтелектуальної власності України;

- розмежовувати інститути права власності від інститутів права інтелектуальної власності;

- розрізняти та характеризувати окремі об'єкти права інтелектуальної власності;

- класифікувати основні права, що впливають із прав інтелектуальної власності;
- правильно викладати свої думки про складні юридичні явища у сфері права інтелектуальної власності;
- виявляти тенденції розвитку права інтелектуальної власності в Україні;
- розуміти принципи права інтелектуальної власності України.

У результаті вивчення цієї дисципліни студент оволодіває такими компетентностями:

1. Загальнопредметні, що передбачають набуття і розвиток здатності: оцінювати і прогнозувати правові події та явища з використанням наявних засобів інформації; самостійно працювати з різними джерелами інформації; ефективно вирішувати практичні завдання, спираючись на досягнення сучасної правової науки; аналізувати і творчо осмислювати інформацію; логічно міркувати, творчо мислити; постійно підвищувати рівень особистої культури та фахової майстерності.

2. Фахові, розуміння суті, призначення й змісту гуманітарних наук, функцій правової науки, як складової частини наукової думки і складової частини суспільства; знання норм права інтелектуальної власності; знання основних нормативно-правових актів, що регулюють вказані правовідносини; володіння комплексним, інтеграційним, системним, динамічним, ситуаційним підходом до наукового аналізу.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Графічний дизайн»)

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
СК 4. Здатність забезпечити захист інтелектуальної власності на твори образотворчого мистецтва та дизайну.	ПРН12. Володіти базовими методиками захисту інтелектуальної власності; застосовувати на практиці правила оформлення прав інтелектуальної власності.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	1		
Семестр	1		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	16 (в годинах)	4 (в годинах)
	семінари, практичні	14 (в годинах)	2 (в годинах)
Самостійна робота		60 (в годинах)	84 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	екзамен		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
	Кваліфікаційна робота

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Змістовий модуль I.

Складові системи охорони інтелектуальної власності

Тема 1. *Поняття інтелектуальної власності як економіко-правова категорія. Види інтелектуальної власності та їхній вплив на економічну діяльність дизайнера (1 год.)*

Перелік основних питань, які висвітлює тема.

Історія становлення та розвитку правової охорони результатів інтелектуальної власності в Україні та світі. Загальна характеристика основних теорій у сфері

інтелектуальної власності. Офіційні підходи до визначення поняття інтелектуальної власності.

Основні теоретичні конструкції права інтелектуальної власності. Теорія привілеїв як висхідна позиція формування інституту інтелектуальної власності. Генезис і концепція пропріетарної теорії інтелектуальної власності. Загальна характеристика аналогістичної, договірної, промислової власності, особового права, деліктної, рентної, персональної теорій інтелектуальної власності та теорії права нематеріальних благ. Теорія виключних майнових прав.

Поняття та зміст інтелектуальної власності. Значення інтелектуальної власності. Поняття творчої діяльності. Право інтелектуальної власності в об'єктивному та суб'єктивному розумінні. Співвідношення понять інтелектуальної власності та власності. Види інтелектуальної власності. Результати творчої діяльності як об'єкти правовідносин у сфері інтелектуальної власності. Інші результати діяльності як об'єкти інтелектуальної власності.

Об'єкти інтелектуальної власності Поняття, ознаки та сутність об'єктів інтелектуальної власності. Ознаки охороноспроможності об'єктів інтелектуальної власності. Літературні та художні твори як об'єкти інтелектуальної власності: загальна характеристика. Комп'ютерні програми, компіляції даних (бази даних), компонування (топографії) інтегральних мікросхем як об'єкти інтелектуальної власності. Загальна характеристика виконання як об'єкта інтелектуальної власності.

Перелік основних питань на самостійне вивчення.

Фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення як об'єкти інтелектуальної власності. Характеристика наукових відкриттів. Правове регулювання винаходів, корисних моделей, промислових зразків та раціоналізаторських пропозицій. Сорти рослин та породи тварин як об'єкти інтелектуальної власності. Правове регулювання комерційних (фірмових) найменувань, торговельних марок, географічних зазначень та комерційної таємниці. Способи використання об'єкта інтелектуальної власності.

Тема 2. Основні інститути права інтелектуальної власності. (1 год.)

Перелік основних питань, які висвітлює тема.

Загальні положення інституту права інтелектуальна власність. Авторське право та суміжні права: поняття, об'єкти, суб'єкти, зміст. Характеристика основних принципів авторського права й суміжних прав. Загальна характеристика патентного права: поняття, об'єкти, суб'єкти, зміст. Характеристика основних принципів патентного права. Загальна характеристика засоби індивідуалізації товарів та послуг: поняття, об'єкти, суб'єкти, зміст.

Перелік основних питань на самостійне вивчення.

Загальна характеристика нетрадиційних результатів інтелектуальної діяльності: поняття, об'єкти, суб'єкти, зміст.

Тема 3. Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку суспільства. (2 год.)

Перелік основних питань, які висвітлює тема.

Соціально-економічні стратегії в країнах світового товариства. Національна стратегія інтелектуальної власності. Роль промислової власності у економічному розвитку. Патентна система. Функції патенту на винахід та роль патентування у сучасній розвинутій економіці. Значення торговельної марки у просуванні товару на ринок.

Перелік основних питань на самостійне вивчення.

Авторське право і розвиток культури. Авторська винагорода. Захист авторського права та його вплив на розвиток культури.

Тема 4. Система охорони інтелектуальної власності. (1 год.)

Перелік основних питань, які висвітлює тема.

Законодавство України у сфері інтелектуальної власності. Система органів управління у сфері охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності. Діяльність громадських організацій, що опікуються сферою інтелектуальної власності. Роль правоохоронних органів у боротьбі з правопорушеннями у сфері інтелектуальної власності.

Перелік основних питань на самостійне вивчення.

Функції, структура та напрями діяльності Всесвітньої організації інтелектуальної власності (WIPO).

Тема 5. Авторське право і суміжні права. (1 год.)

Перелік основних питань, які висвітлює тема.

Авторське право в об'єктивному та суб'єктивному розумінні. Загальна характеристика джерел авторського права. Суб'єкти авторського права. Об'єкти авторського права. Авторське право та право власності на носій авторських прав. Майнові та особисті немайнові права автора. Майнові права володільця. Право слідування та строки охорони авторських прав. Перехід, передавання авторського права. Охороноздатність за авторським правом матеріалів, розміщених у мережі Інтернет.

Поняття та ознаки суміжних прав. Види суміжних прав. Суб'єкти та об'єкти суміжних прав. Виникнення суміжних прав. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкти суміжних прав. Використання виконання, фонограми, відеограми та передачі (програми) організації мовлення.

Перелік основних питань на самостійне вивчення.

Охорона авторським правом творів, розміщених в Інтернеті. Види та зміст авторських прав в Інтернеті. Терміни дії суміжних майнових прав. Реалізація суміжних прав. Поняття та засоби охорони суміжних прав.

Тема 6. Комерціалізація інтелектуальної власності. Об'єкти промислової власності. (1 год.)

Перелік основних питань, які висвітлює тема.

Поняття та ознаки промислової власності. Джерела права промислової власності та їх загальна характеристика. Правові засади державного регулювання промислової власності в Україні. Набуття та зміст права промислової власності. Загальна характеристика об'єктів промислової власності.

Поняття та ознаки винаходу як об'єкта промислової власності.

Поняття та ознаки корисної моделі як об'єкта інтелектуальної власності.

Поняття та ознаки промислового зразка як об'єкта інтелектуальної власності.

Право попереднього користувача на винахід, корисну модель, промисловий зразок.
Захист права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель та промисловий зразок

Поняття топографія (компонування) ІМС. Умови надання правової охорони на топографію (компонування) ІМС. Право на реєстрацію топографії (компонування) ІМС. Подання заявки на реєстрацію топографії (компонування) ІМС.

Одержання свідоцтва України на знак для товарів і послуг. Умови надання правової охорони знакам. Позначення що не можуть одержати правову охорону. Права власника свідоцтва України на знак для товарів і послуг. Реєстрація знака в іноземних державах. Основні засади правової охорони географічних зазначень. Умови надання правової охорони географічним зазначенням. Особи, які мають право на реєстрацію географічного зазначення. Особи, які мають право на використання географічного зазначення. Права, які випливають з реєстрації географічного зазначення.

Перелік основних питань на самостійне вивчення.

Подання заявки на географічне зазначення. Експертиза заявки на географічне зазначення. Державна реєстрація географічного зазначення. Порядок визнання недійсною і припинення дії реєстрації географічного зазначення та права на його використання.

Змістовий модуль II.

Набуття прав та захист права інтелектуальної власності

Тема 7. Економіка інтелектуальної власності. (2 год.)

Перелік основних питань, які висвітлює тема.

Економічні показники та характеристики інтелектуальної власності. Методи вартісної оцінки прав інтелектуальної власності. Загальна характеристика методів до оцінки інтелектуальної власності. Аналіз методів витратного підходу до оцінки

інтелектуальної власності. Аналіз методів дохідного (прибуткового) підходу до оцінки інтелектуальної власності. Аналіз методів порівняльного (ринкового) підходу до оцінки інтелектуальної власності. Трансфер та комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності.

Перелік основних питань на самостійне вивчення.

Мотивація учасників процесу міжнародної передачі прав власності. Форми передачі об'єктів інтелектуальної власності. Міжнародний ринок інтелектуальної власності. ТНК на ринку об'єктів інтелектуальної власності. Трансфертне ціноутворення на об'єкти інтелектуальної власності. Міжнародні установи з охорони інтелектуальної власності. Україна в системі міжнародної передачі прав інтелектуальної власності.

Тема 8. Винаходи та корисні моделі. (1 год.)

Перелік основних питань, які висвітлює тема.

Поняття винахід. Правова охорона винаходу. Суб'єкти винахідницьких правовідносин, їх права та обов'язки. Підстави виникнення, зміни та припинення винахідницьких правовідносин. Види винаходів. Придатність винаходу для набуття права інтелектуальної власності на нього. Формула винаходу та її правове значення. Порядок отримання патенту на винахід. Право на одержання патенту на винахід. Права власника патенту на винахід. Подання заявки на винахід до іноземної держави. Здійснення патентування винаходу за процедурою Договору про патентну кооперацію (РСТ).

Поняття корисна модель. Правова охорона корисної моделі. Пріоритет винаходу (корисної моделі). Умови патентоспроможності винаходу та корисної моделі. Придатність корисної моделі для набуття права інтелектуальної власності на неї. Майнові права інтелектуальної власності на корисну модель. Права власника патенту на корисну модель. Отримання патенту України на корисну модель.

Перелік основних питань на самостійне вивчення.

Подання заявки на корисну модель до іноземної держави. Здійснення патентування корисної моделі за процедурою Договору про патентну кооперацію (PCT).

Тема 9. Промислові зразки. (1 год.)

Перелік основних питань, які висвітлює тема.

Поняття промисловий зразок. Придатність промислового зразка для набуття права інтелектуальної власності на нього. Майнові права інтелектуальної власності на промисловий зразок. Умови набуття правової охорони промислового зразка. Об'єкти що не можуть одержати правову охорону. Права власника патенту України на промисловий зразок.

Перелік основних питань на самостійне вивчення.

Отримання патенту на промисловий зразок. Патентування промислового зразка в іноземних державах.

Тема 10. Правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів та послуг. Реєстрація торговельної марки: переваги та процедура. Використання торговельних марок у дизайні та маркетингу. (2 год.)

Перелік основних питань, які висвітлює тема.

Право інтелектуальної власності на комерційне найменування. Комерційні найменування та їх види. Міжнародно-правовий захист від комерційних підробок.

Право інтелектуальної власності на торговельну марку. Правова природа засобів індивідуалізації товаровиробників. Поняття та ознаки товарної марки. Роль і функції товарних знаків у суспільному виробництві. Види знаків та вимоги, яким вони повинні відповідати, щоб набути правової охорони. Зміст права власності на товарний знак. Особливості дії права на знак.

Право інтелектуальної власності на географічне зазначення. Набуття права інтелектуальної власності на географічне зазначення. Суб'єкти права інтелектуальної власності на географічне зазначення. Права інтелектуальної власності на географічне зазначення.

Перелік основних питань на самостійне вивчення.

Особливості використання промислових зразків в інноваційному підприємстві. Географічне найменування, особливості використання та можливості для експорту. Бренд в світовому бізнесі, управління брендом компанії.

Тема 11. Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності. (1 год.)

Перелік основних питань, які висвітлює тема.

Поняття права інтелектуальної власності на наукове відкриття. Поняття та характеристика наукового відкриття. Обсяг правової охорони на наукове відкриття. Суб'єкти права інтелектуальної власності на наукове відкриття. Права суб'єктів права інтелектуальної власності на наукове відкриття. Захист права інтелектуальної власності на наукове відкриття.

Поняття та ознаки компонування інтегральної мікросхеми. Придатність компонування інтегральної мікросхеми для набуття права інтелектуальної власності на нього. Засвідчення набуття права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми. Визнання прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми недійсними. Право попереднього користувача на компонування інтегральної мікросхеми. Захист права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми. Охорона репрографії. Аудіо- і відеозаписи. Супутники, типи супутників. Поширення кабелем.

Поняття та об'єкти раціоналізаторської пропозиції. Обсяг правової охорони раціоналізаторської пропозиції. Суб'єкти права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію. Права суб'єктів права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію. Захист права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію.

Перелік основних питань на самостійне вивчення.

Правова охорона селекційних досягнень. Поняття сорту рослин та породи тварин. Види прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин. Суб'єкти права інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин. Термін дії майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин. Порядок та умови

патентування сортів рослин та порід тварин. Правова охорона селекційних досягнень у деяких зарубіжних країнах.

Тема 12. Права та обов'язки авторів (правовласників) інтелектуальних продуктів. Авторське право та суміжні права у графічному дизайні. (1 год.)

Перелік основних питань, які висвітлює тема.

Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності, підстави їх виникнення. Види особистих немайнових прав. Право на визнання людини творцем об'єкта інтелектуальної власності. Право перешкоджати будь-якому посягання, здатному завдати шкоди честі чи репутації творця. Особливості немайнових прав. Класифікація майнових прав.

Перелік основних питань на самостійне вивчення.

Обмеження майнових прав. Поняття та характеристика обов'язків авторів (правовласників) інтелектуальних продуктів.

Тема 13. Договори у сфері інтелектуальної власності. (1 год.)

Перелік основних питань, які висвітлює тема.

Загальна характеристика договорів у сфері інтелектуальної власності. Поняття та ознаки авторського ліцензійного договору. Загальна характеристика окремих видів авторських ліцензійних договорів. Міжнародна торгівля ліцензіями. Поняття, ознаки, зміст, порядок укладення та виконання договорів на створення, видання, поширення та використання об'єктів авторського права. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.

Перелік основних питань на самостійне вивчення.

Договір комерційної концесії. Інші договори у сфері інтелектуальної власності. Відповідальність сторін за неналежне виконання чи невиконання авторських договорів.

Зміст практичних занять

Змістовий модуль I.

Складові системи охорони інтелектуальної власності

Семінарське заняття № 1 (2 год.)

Тема 1. Поняття інтелектуальної власності.

Тема 2. Основні інститути права інтелектуальної власності.

1. Поняття та зміст інтелектуальної власності. Поняття творчої діяльності.
2. Право інтелектуальної власності в об'єктивному та суб'єктивному розумінні.
3. Види інтелектуальної власності.
4. Поняття, ознаки та сутність об'єктів інтелектуальної власності.
5. Авторське право та суміжні права: поняття, об'єкти, суб'єкти, зміст.
Характеристика основних принципів авторського права й суміжних прав.
6. Загальна характеристика патентного права: поняття, об'єкти, суб'єкти, зміст.
Характеристика основних принципів патентного права.
7. Загальна характеристика засоби індивідуалізації товарів та послуг: поняття, об'єкти, суб'єкти, зміст.

Самостійна робота: характеристика наукового відкриття. Загальна характеристика нетрадиційних результатів інтелектуальної діяльності: поняття, об'єкти, суб'єкти, зміст.

Семінарське заняття № 2 (2 год.)

Тема 3. Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку суспільства. Тема 4. Система охорони інтелектуальної власності.

1. Соціально-економічні стратегії в країнах світового товариства. Національна стратегія інтелектуальної власності.
2. Роль промислової власності у економічному розвитку.

3. Патентна система. Функції патенту на винахід та роль патентування у сучасній розвинутій економіці. Значення торговельної марки у просуванні товару на ринок.
4. Законодавство України у сфері інтелектуальної власності. Система органів управління у сфері охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності.
5. Діяльність громадських організацій, що опікуються сферою інтелектуальної власності. Роль правоохоронних органів у боротьбі з правопорушеннями у сфері інтелектуальної власності.

Самостійна робота: студенту пропонується обрати реальний або вигаданий продукт графічного дизайну (логотип, шрифт, упаковку, графічний патерн або мультимедійний контент) і розробити стратегію його комерційного просування та захисту інтелектуальної власності на внутрішньому та міжнародному ринках.

Семінарське заняття № 3 (2 год.)

Тема 5. Авторське право і суміжні права. Тема 6. Об'єкти промислової власності. Колективне управління правами на дизайн: як працюють агентства та біржі.

1. Авторське право в об'єктивному та суб'єктивному розумінні. Загальна характеристика джерел авторського права.
2. Суб'єкти авторського права. Об'єкти авторського права.
3. Майнові та особисті немайнові права автора. Майнові права володільця.
4. Поняття та ознаки суміжних прав. Види суміжних прав.
5. Суб'єкти та об'єкти суміжних прав. Виникнення суміжних прав.
6. Поняття та ознаки промислової власності. Джерела права промислової власності та їх загальна характеристика.
7. Набуття та зміст права промислової власності. Загальна характеристика об'єктів промислової власності.
8. Поняття та ознаки винаходу як об'єкта промислової власності. Поняття та ознаки корисної моделі як об'єкта інтелектуальної власності. Поняття та ознаки промислового зразка як об'єкта інтелектуальної власності.

Самостійна робота: умови надання правової охорони на топографію (компонування) ІМС. Подання заявки на реєстрацію топографії (компонування) ІМС. Умови надання правової охорони знакам. Реєстрація знака в іноземних державах. Умови надання правової охорони географічним зазначенням. Державна реєстрація географічного зазначення. Охорона авторським правом творів, розміщених в Інтернеті.

Змістовий модуль II.

Набуття прав та захист права інтелектуальної власності

Семінарське заняття № 4 (2 год.)

Тема 7. Економіка інтелектуальної власності.

1. Економічні показники та характеристики інтелектуальної власності.
2. Методи вартісної оцінки прав інтелектуальної власності. Загальна характеристика методів до оцінки інтелектуальної власності.
3. Аналіз методів витратного підходу до оцінки інтелектуальної власності.
4. Аналіз методів дохідного (прибуткового) підходу до оцінки інтелектуальної власності.
5. Аналіз методів порівняльного (ринкового) підходу до оцінки інтелектуальної власності.
6. Трансфер та комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності. Трансфертне ціноутворення на об'єкти інтелектуальної власності.
7. Форми передачі об'єктів інтелектуальної власності.
8. Міжнародний ринок інтелектуальної власності. ТНК на ринку об'єктів інтелектуальної власності.

Самостійна робота: розробка стратегії комерціалізації та маркетингового позиціонування об'єкта інтелектуальної власності на внутрішньому та міжнародному ринках. Вибір реального об'єкту інтелектуальної власності, пов'язаний із дизайном, наприклад: торговельна марка, промисловий зразок, авторське право на графічний

продукт тощо. Визначення вартості обраного об'єкта, використовуючи один або кілька підходів: витратний, дохідний (прибутковий) або порівняльний (ринковий).

Семінарське заняття № 5 (2 год.)

Тема 8. Винаходи та корисні моделі. Тема 9. Промислові зразки.

1. Поняття винахід. Правова охорона винаходу. Суб'єкти винахідницьких правовідносин, їх права та обов'язки.
2. Підстави виникнення, зміни та припинення винахідницьких правовідносин. Види винаходів.
3. Придатність винаходу для набуття права інтелектуальної власності на нього. Формула винаходу та її правове значення.
4. Порядок отримання патенту на винахід. Подання заявки на винахід до іноземної держави.
5. Поняття корисна модель. Правова охорона корисної моделі. Умови патентоспроможності винаходу та корисної моделі.
6. Майнові права інтелектуальної власності на корисну модель. Права власника патенту на корисну модель. Отримання патенту України на корисну модель.
7. Поняття промисловий зразок. Придатність промислового зразка для набуття права інтелектуальної власності на нього.
8. Майнові права інтелектуальної власності на промисловий зразок. Умови набуття правової охорони промислового зразка. Права власника патенту України на промисловий зразок.

Самостійна робота: здійснення патентування винаходу за процедурою Договору про патентну кооперацію (РСТ). Подання заявки на корисну модель до іноземної держави. Здійснення патентування корисної моделі за процедурою Договору про патентну кооперацію (РСТ). Отримання патенту на промисловий зразок. Патентування промислового зразка в іноземних державах.

Семінарське заняття № 6 (2 год.)

Тема 10. Правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів та послуг. Тема 11. Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності.

1. Право інтелектуальної власності на комерційне найменування.
2. Право інтелектуальної власності на торговельну марку. Правова природа засобів індивідуалізації товаровиробників.
3. Право інтелектуальної власності на географічне зазначення. Права інтелектуальної власності на географічне зазначення.
4. Поняття права інтелектуальної власності на наукове відкриття. Права суб'єктів права інтелектуальної власності на наукове відкриття. Захист права інтелектуальної власності на наукове відкриття.
5. Поняття та ознаки компонування інтегральної мікросхеми.
6. Охорона репрографії. Аудіо- і відеозаписи. Супутники, типи супутників. Поширення кабелем.
7. Поняття та об'єкти раціоналізаторської пропозиції. Обсяг правової охорони раціоналізаторської пропозиції.
8. Суб'єкти права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію.

Самостійна робота: особливості використання промислових зразків в інноваційному підприємстві. Географічне найменування, особливості використання та можливості для експорту. Бренд в світовому бізнесі, управління брендом компанії. Правова охорона селекційних досягнень. Поняття сорту рослин та породи тварин. Види прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин. Суб'єкти права інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин. Термін дії майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин. Порядок та умови патентування сортів рослин та порід тварин. Правова охорона селекційних досягнень у деяких зарубіжних країнах.

Семінарське заняття № 7 (2 год.)

Тема 12. Права та обов'язки авторів (правовласників) інтелектуальних продуктів. Тема 13. Договори у сфері інтелектуальної власності. Монетизація інтелектуальної власності у дизайні

1. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності, підстави їх виникнення. Види особистих немайнових прав. Особливості немайнових прав. Класифікація майнових прав.
2. Право на визнання людини творцем об'єкта інтелектуальної власності. Право перешкоджати будь-якому посяганню, здатному завдати шкоди честі чи репутації творця.
3. Поняття та ознаки авторського ліцензійного договору. Загальна характеристика окремих видів авторських ліцензійних договорів.
4. Поняття, ознаки, зміст, порядок укладення та виконання договорів на створення, видання, поширення та використання об'єктів авторського права.
5. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.
6. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.

Самостійна робота: обмеження майнових прав. Поняття та характеристика обов'язків авторів (правовласників) інтелектуальних продуктів. Договір комерційної концесії. Інші договори у сфері інтелектуальної власності. Відповідальність сторін за неналежне виконання чи невиконання авторських договорів.

Зміст самостійної роботи здобувачів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.:	60	84

Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	6	6
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	6	6
Підготовка звітів з практичних робіт	6	6
Підготовка до поточного контролю	5	5
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	37	59

ПОЛІТИКА КУРСУ

Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання:

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з **конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку)**, якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). Ознайомитись з “Політикою академічної доброчесності” - за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

«Положення про академічну доброчесність» визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитися з документом можна за відповідним покликанням. «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів» містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту.

Під час вивчення навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність» інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися:

- 1. для пошуку, систематизації та структурування інформації про актуальні напрями, тенденції та практики сучасного графічного дизайну з обов’язковою перевіркою отриманої інформації за достовірними джерелами;*
- 2. для пошуку та попереднього аналізу інформації про діяльність сучасних українських і зарубіжних дизайнерів, дизайн-студій та агенцій, їхні творчі підходи, професійні практики й реалізовані проєкти;*
- 3. для допоміжного аналізу сучасних дизайнерських проєктів, зокрема їхніх композиційних, колористичних, типографічних, стилістичних, функціональних і комунікаційних характеристик, а також визначення актуальних тенденцій і особливостей візуальної мови;*
- 4. для порівняння різних напрямів і підходів у сучасному українському та світовому графічному дизайні, виявлення їхніх спільних і відмінних рис, а також аналізу впливу соціокультурних, технологічних та економічних чинників на розвиток дизайнерської практики;*
- 5. для пошуку ідей, формування концептуальних напрямів, підбору референсів і створення варіантів дизайн-концепцій під час виконання практичних та самостійних завдань за умови критичного опрацювання отриманих результатів і самостійного прийняття здобувачем остаточного проєктного рішення;*
- 6. для створення допоміжних візуальних матеріалів, мудбордів, концептуальних ескізів та експериментальних візуалізацій, що сприяють дослідженню актуальних стилістичних і технологічних можливостей сучасного графічного дизайну;*
- 7. для аналізу впливу цифрових і генеративних технологій на трансформацію професійної діяльності графічного дизайнера, а також осмислення питань авторства, оригінальності, етики та професійної відповідальності у використанні штучного інтелекту;*
- 8. для підготовки структури презентацій, аналітичних матеріалів і результатів досліджень, а також для редагування, мовного вдосконалення та перекладу власних текстів здобувача.*

Використання штучного інтелекту не повинно підміняти самостійну аналітичну, дослідницьку та творчу діяльність здобувача. Під час виконання завдань із навчальної дисципліни «Сучасні напрями розвитку дизайну» здобувач має самостійно аналізувати актуальні тенденції, дизайнерські практики, творчість українських і зарубіжних дизайнерів, діяльність дизайн-студій та агенцій, а також формулювати власні висновки й професійні судження.

Згенерована за допомогою ШІ інформація про сучасні напрями та тенденції дизайну, діяльність дизайнерів і дизайн-студій, авторство та характеристики конкретних проєктів, професійні події, конкурси, нагороди й інші фактичні дані підлягає обов'язковій перевірці за офіційними, науковими та іншими достовірними джерелами. Інструменти ШІ не можуть використовуватися як єдине джерело фактичної, наукової або професійної інформації.

Тексти, зображення, концепції та проєктні рішення, створені за допомогою генеративного ШІ, не можуть подаватися як результати повністю самостійної авторської роботи здобувача. У разі використання таких матеріалів у практичній чи самостійній роботі, презентації або проєкті необхідно зазначити факт застосування інструментів ШІ та характер їх використання. Остаточний відбір, критичне опрацювання та обґрунтування запропонованих рішень здійснюються здобувачем самостійно.

Під час презентації та захисту практичної або самостійної роботи здобувач повинен уміти пояснити використані поняття й підходи, аргументувати результати проведеного аналізу, визначити характерні ознаки досліджуваних тенденцій і дизайнерських практик, обґрунтувати власні висновки та проєктні рішення. Здобувач має продемонструвати самостійне розуміння опрацьованого матеріалу незалежно від того, чи використовувалися під час підготовки роботи інструменти штучного інтелекту.

Я б саме цей варіант включала до силабуса: він достатньо чіткий щодо академічної доброчесності, але водночас не забороняє ШІ, а формує правила його професійного й відповідального використання.

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, крім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за [посиланням](#).

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [посиланням](#).

Під час вивчення навчальної дисципліни студентам надається можливість перерахування неформальної освіти. Наприклад, із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, – є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни:

<https://www.coursera.org/specializations/ui-ux-design> – Coursera (міжнародна онлайн-платформа для навчання, яка пропонує курси, спеціалізації та сертифікатні

програми від провідних університетів і компаній світу; наявні курси, що розглядають аспекти графічного дизайну, моушн-дизайну, цифрових інструментів).

<https://eduhub.in.ua/courses/profesiya-veb-dizayner> – освітній хаб міста Києва (eduHub) (українська онлайн-платформа для навчання, яка пропонує курси та освітні програми з різних професійних напрямів, включаючи дизайн).

Аудиторні заняття з дисципліни «Інтелектуальна власність» проходять у формі лекційних і семінарських занять.

Усі теоретичні та методичні матеріали з навчальної дисципліни, а також графік відпрацювань, представлені в «Системі дистанційної освіти». Відвідування занять з курсу є обов'язковим. Під час проведення лекційних занять, викладач може оцінювати знання здобувачів, що значно покращить підсумкову аудиторну оцінку.

Академічна доброчесність, яка є сукупністю етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності, є базовою в процесі вивчення дисципліни. Дотримання принципів академічної доброчесності допомагає забезпечити чесність, відповідальність та повагу до інтелектуальної власності інших. Будь-які прояви академічної недоброчесності врегульовуються відповідно до чинних в університеті правил і положень. Усі студенти під час занять мають поводитися відповідно до етичних норм, що діють в Університеті Короля Данила.

Після завершення кожної практичної роботи відбувається захист студентом своєї роботи та колективне обговорення результатів. При такому підході здобувач розуміє переваги і недоліки у виконання практичних завдань і це впливає на об'єктивність оцінювання.

Поведінка поведження здобувачів у аудиторії і взаємини з викладачем здійснюються у відповідності до [Кодексу корпоративної етики](#) та [Принципів і норм академічної доброчесності, як функціонують в УКД](#).

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в галузі права.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
----------------------------------	----------------	---------------------

ПРН12. Володіти базовими методиками захисту інтелектуальної власності; застосовувати на практиці правила оформлення прав інтелектуальної власності.	словесні методи (лекція, розповідь пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні методи); інтерактивні методи (Case study, дискусія, мозковий штурм, робота в команді (групах))	усний контроль, поточний контроль, програмований контроль
---	---	---

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація поточного контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання:

«незадовільно»	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;
«задовільно»	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;
«добре»	здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

«відмінно»	виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.
-------------------	---

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з Шкалою оцінювання знань за ЄКТС) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Абрамович, І., Квасова, М. Маркетингова товарна політика та її особливості в кризових умовах господарювання. Економіка та суспільство. 2022. № 39.
2. Аксютіна А.В., Нестерцова-Собакарь О.В., Тропін В.В. та ін. Інтелектуальна власність: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / За заг ред канд. юрид. наук, доц. Нестерцової-Собакарь О.В. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 140 с.
3. Актуальні проблеми права інтелектуальної власності: Навчальний посібник В. К. Матвійчук, С. А. Пилипенко, Т. П. Устименко та ін. За ред. І. С. Тімуш, Ю. В. Нікітіна, В. П. Мироненко. Національна академія управління, 2014. 352 с.
4. Андрощук Г.О. Інтернет-Договори Всесвітньої організації інтелектуальної власності: науково-практичний коментар. ТОВ «Лазурит - Поліграф», 2011. 80 с.

5. Благун І. І., Шурпа С. Я. Маркетингові дослідження цінності бренду. Вісник Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Серія: Економіка. 2020. Випуск 15. С. 158–163.
6. Борко Ю. Л. Фінансовий механізм управління інтелектуальною власністю: монографія. ТОВ «Лазурит - Поліграф», 2010. 261 с.
7. Гордієнко С. Г. Забезпечення інтересів України у сфері захисту інтелектуальної власності: нормативно-правове регулювання: монографія. «Скіфт»; КНТ, 2008. 248 с.
8. Головчук Ю. О., Середницька Л. П. Маркетингова товарна політика – інструмент підвищення конкурентоспроможності підприємства. Агросвіт. 2020. № 1. С. 61–68.
9. Господарське судочинство в Україні: Судова практика. Захист прав інтелектуальної власності. відп. ред. В. С. Москаленко. Праксіс, 2007. 408 с.
10. Господарський кодекс Країни. Офіційний текст. від 16.01.2003 р. № 436-ІУ. Видавництво «Право», 2003.
11. Гречаник Н. Ю. Формування і коригування стереотипів споживчої поведінки як феномен когнітивної та соціальної взаємодії. Науковий збірник «Теоретичні та прикладні питання економіки». Випуск 2(43). Київ. 2021. С.100-116.
12. Джунь В. В. Право інтелектуальної власності: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. ДП «Видавничий дім» «Персонал», 2017. 432 с.
13. Дибчук Л. В., Пчелянська Г. О. Маркетингового-логістична модель дистрибуції на продовольчому ринку. Проблеми економіки. 2019. №3. С. 54–60.
14. Договірне право України: навчальний посібник. За ред. О. В. Дзери. Київ. Юрінком Інтер. 2009.
15. Драпак Г. М. Основи інтелектуальної власності : навч. посіб. Г. М. Драпак, М. Є. Скиба. 2-ге вид., випр. Кондор. 2007. 156 с.
16. Закон України «Про авторське право і суміжні права» (в редакції Закону України від 11.07.2001 № 2627-ІІІ, з подальшими змінами та доповненнями), дата прийняття 23.12.1993 №3792-ІІІ
17. Закон України «Про архітектурну діяльність» (зі змінами та доповненнями) дата прийняття 20.05.1999 №687-ІІІ
18. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» (зі змінами та доповненнями) дата прийняття 03.07.1996 №270/96-ВР
19. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» (в редакції Закону України від 01.06.2000 № 1771-ІІІ, з подальшими змінами та доповненнями) дата прийняття 15.12.1993 № 3687-ІІІ
20. Закон України «Про охорону прав на зазначення походження товарів» (зі змінами та доповненнями) дата прийняття 16.06.1999 №752-ІІІ
21. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» (зі змінами та доповненнями) дата прийняття 15.12.1993 №3689-ІІІ
22. Закон України «Про охорону прав на промислові зразки» (зі змінами та доповненнями) дата прийняття 15.12.1993 № 3688-ІІІ
23. Закон України «Про охорону прав на сорти рослин» (в редакції Закону України від 17.01.2002 № 2986-01, з подальшими змінами та доповненнями) дата прийняття 21.04.1993 № 3116-ІІІ

24. Закон України «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» (зі змінами та доповненнями) дата прийняття 05.11.1997 №621/97-ВР
25. Закон України «Про приєднання України до Конвенції про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм» від 15.06.1999 р.
26. Закон України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки» від 7.10.97 № 554/97
27. Закон України «Про рекламу» від 01.02.2020 р. № 270/96-ВР
28. Закон України «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» (в редакції Закону України від 10.07.2003 № 1098-IV), дата прийняття 23.03.2000 №1587-10
29. Законодавство Європейського союзу та держав-членів Європейського союзу у сфері інтелектуальної власності За заг. ред. О.П. Орлюк. НДІ ІВ НАПрНУ, Лазурит Поліграф. 2010. 262 с.
30. Захист прав інтелектуальної власності в Україні: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування. Кол.авторів: Дроб'язко В. С., Міндрул А. В., Орлюк О. П., Тверезенко О. О., Штефан О. О., та інші за заг.ред. д.ю.н. О.П. Орлюк. ТОВ «Лазурит - Поліграф». 2009. 242 с.
31. Інтелектуальна власність: Навчальний посібник за ред. О.В. Нестерцової-Собакар. Дніпро. 2018. 140 с.
32. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с.
33. Інтелектуальна власність: теорія і практика інноваційної діяльності: Підр. За ред. М. В. Вачевського. ВД Професіонал. 2005. 448с.
34. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Станом на 1.02.2006р. Харків. ПП «ІГВІНІ», 2006.
35. Коментарі до цивільного кодексу України. Онлайн. Безкоштовно. URL: http://kafedr.at.ua/board/komentari_do_kodeksiv/civilnij_kodeks_ukrajini_naukovo_praktichnij_komentar_za_red_rozrobnikiv_proektu_civilnogo_kodeksu_ukrajini/24-1-0-41
36. Конституція України від 28.06.1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. ст. 141.
37. Короед С. О. Цивільний кодекс України. Науково-практичний коментар. Видавництво. Центр навчальної літератури. 2019. 1168 с.
38. Кримінального кодексу України. Станом на 15.04.2005р. Харків. ПП «ІГВІНІ». 2005.
39. Кузьминчук Н.В., Куценко Т.М., Терованесова О.Ю. Теоретичні підходи до розуміння сутності маркетингової товарної політики підприємства. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2019. № 66. С. 149–158.
40. Кулініч О.О. Охорона та захист прав інтелектуальної власності. Ліра К. 2019. 276 с.
41. Курчин О.Г. Правові підстави та порядок розміщення зовнішньої реклами. URL: [file:///C:/Users/IHOR/Downloads/FP_index.htm_2010_4_87%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/IHOR/Downloads/FP_index.htm_2010_4_87%20(1).pdf)

42. Мікульонюк І. О. Інтелектуальна власність та патентознавство: підручник / І. О. Мікульонюк. 3-тє вид., переробл. та доповн. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2019. 244 с.
43. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2-х т. Т II. За ред. О. В. Дзери (кер., авт. кол.), Н. С. Кузнєцової, В. В. Луця. 4-те, перероб. і доп. Юрінком Інтер. 2011. 1056 с.
44. Попова Л. М. Інтелектуальна власність: підручник Л. М. Попова, А. В. Хромов, І. В. Шуба. нац. ун-т буд-ва та архітектури. Харків. Федорко М. Ю. 2021. 262 с.
45. Постанова КМУ від 18.02.95р. №532. Положення про державну реєстрацію прав автора на твори науки, літератури і мистецтва.
46. Постанова КМУ від 18.11.94 р. №784. Постанова «Про мінімальні ставки авторської винагороди за використання творів літератури і мистецтва». 1995.
47. Постанова Про затвердження Порядку накладення штрафів за порушення законодавства про рекламу та Порядку відрахування на виробництво соціальної рекламної інформації про шкоду тютюнопаління та вживання алкогольних напоїв від 8 вересня 1997 р. № 997. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/997-97-п>
48. Право інтелектуальної власності. За ред. Харитонova О.І., Харитонов Є.О., Ківалова Т.С. Юрінком Інтер. 2022. 540 с.
49. Право інтелектуальної власності України: конспект лекцій. За ред. В. І. Борисової. Харків. Нац. юрид. акад. України. 2008. 112 с.
50. Право інтелектуальної власності. Акад. курс: Підруч. для студ. вищих навч. П68 закладів О. П. Орлюк, Г. О. Андрощук, О. Б. Бутнік-Сіверський та ін. За ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. Видавничий Дім «Ін Юре». 2007. 696 с
51. Про деякі питання вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності. Рекомендації ВГСУ від 17. 10. 2012р. № 12. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/v0012600-12>
52. Про нормативно-правові акти, що регулюють питання, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності. Інформаційний лист ВГСУ від 20.02. 2007р. №01-8/91. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/v8_91600-07
53. Репозитарій ХНУВС. Головна. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/662f44cb-425d-4830-8697-364752bad5a0/content>
54. Світличний О. П. Право інтелектуальної власності: Підручник. – Вид. 2 / О. П. Світличний. – К.: НУБіП України, 2016. 355 с.
55. Спасибо-Фатєєва І. В. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар. За ред. І.В. Спасибо-Фатєєвої. ЕКУС. 2021. 784 с.
56. Теоретико-прикладні проблеми кодифікації законодавства у сфері інтелектуальної власності. за наук.ред. д.ю.н. О.П. Орлюк; кол.авторів: С.Ю. Бурлаков, А.В. Міндрул, Л.І. Работягова, О.О. Тверезенко, О.О. Штефан та ін. НДІ ІВ НАПрНУ, ТОВ «Лазурит - Поліграф». 2011. 326 с.
57. Типові правила розміщення зовнішньої реклами затв. Постановою Кабінету Міністрів № 2067 від 29.12. 2003р. Офіційний Вісник України. 2003. № 52. Ст. 281.

58. Цивільне право України: підручник. Загальна частина. 3-тє вид., переробл. і допов. Дзера О.В., Кузнєцова Н. С. Майданик Р.А. та ін.; за ред. О.В. Дзери. Київ. Юрінком Інтер. 2010.
59. Цивільне право України: навч. посіб. Ю. В. Білоусов, В. А. Ватрас, С. Д. Гринько та ін. за заг. ред. Р. О. Стефанчука. Рек.МОН. Правова єдність. 2009. 536 с.
60. Цивільне право України: підручник в 2-х т. Т.1. За ред. Є. О. Харитонов, Н. Ю. Голубєвої. Харків. ТОВ «Одіссей».2008. 832 с.
61. Цивільне право України: підручник. 3-є вид., перероб. і доп. У 2 частинах. За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 2. Особлива. Київ. Видавництво Ліра-К. 2022. 948 с. URL: <https://knushop.com.ua/image/catalog/lira20230617/pdf/12857.pdf>
62. Цивільне право України: підручник. Особлива частина за ред. Дзери О. В., та інш. 3-тє вид., переробл. і допов. Рек. МОН. Юрінком Інтер. 2010. 1176 с.
63. Цивільне право. Загальна частина : навч. посіб. [О. Є. Аврамова, А. С. Горбенко, Н. О. Горобець та ін.] за заг. ред. С. О. Сліпченка, О. Л. Зайцева ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків. ХНУВС. 2022. 332 с.
64. Цивільний кодекс України від 16.01.2003. Відомості Верховної Ради. 2003. N 44. ст. 356.
65. Шляхи удосконалення правової охорони та захисту об'єктів промислової власності в Україні: аналіз, пропозиції. Кол.авторів. Орлюк О.П., Кращенко В.П., Работягова Л.І., Міндрул А.В., Тверезенко О.О., Бутнік-Сіверський С.О. за ред. д.ю.н. Орлюк О.П. ТОВ «Лазурит – Поліграф». 2009. 132 с.
66. Яновицька Г.Б., Кучер В.О. Цивільне право України: підручник: в 2-х томах кол. Авторів за ред. Яновицької Г.Б., Кучера В.О. Львів «Новий світ-2000». Юрінком Інтер. 2018. 872 с.

Допоміжна:

67. Аксютіна А.В., Нестерцова-Собакарь О.В., Тропін В.В. та ін. Інтелектуальна власність: навч. Посібник. За заг. ред. канд. юрид. наук, доц. Нестерцової-Собакарь О.В. Дніпро. Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ. 2017. 140 с.
68. Андрощук Г.О., Шкляр С.В. Конкурентне право: захист від недобросовісної конкуренції. Науково-практичне видання. Юстініан. 2012. 472 с.
69. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів, Паризький акт. Дата набрання чинності для України 25.10.1995
70. Всесвітня конвенція про авторське право. Дата набрання чинності для України 27.05.1973
71. Договір ВОІВ по авторському праву. Дата набрання чинності для України 06.03.2002
72. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми. Дата набрання чинності для України 20.05.2002
73. Договір про патентну кооперацію (РСТ) Дата набрання чинності для України 25.12.1991
74. Дроб'язко В.С. Колективне управління авторським правом і суміжними правами. Зарубіжний досвід: монографія Дроб'язко В.С. ТОВ «Лазурит - Поліграф». 2010. 160 с.

75. Економіко-правові теоретичні та практичні аспекти переходу економіки України на інноваційну модель розвитку: монографія О.П. Орлюк, О.Б. Сіверський, Н.М. Мироненко та ін. ТОВ «Лазурит-Поліграф». 2010. 416 с.

76. Інноваційна інфраструктура в контексті національної інноваційної системи (економіко-правові проблеми). Монографія; под. общ. ред. Е.П. Орлюк. ТОВ «Лазурит - Поліграф», 2010. 666 с.

77. Коваль І.Ф. Захист прав у сфері промислової власності: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування: монографія. НДІ ІВ НАПрН України. НДІ ІВ НАПрН України. Лазурит-Поліграф. 2011. 320 с.

78. Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм (Конвенція по фонограмам). Дата набрання чинності для України 18.02.2000

79. Міжнародна конвенція про охорону прав виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення (Римська конвенція). Дата набрання чинності для України 12.06.2002

80. Падучак Б.М. «Трансфер технологій: цивільно-правовий аспект». Монографія. К. НДІ ІВ НАПрНУ. ТОВ «Лазурит-Поліграф». 2011. 250 с.

81. Паризька конвенція про охорону промислової власності. Дата набрання чинності для України 25.12.1991

82. Петренко С.А. Розвиток правової охорони комп'ютерних програм: теорія та практика. ТОВ «Лазурит - Поліграф». 2011. 172 с .

83. Правове забезпечення сфери інтелектуальної власності в Україні в контексті європейської інтеграції: концептуальні засади: монографія за науковою редакцією О.П.Орлюк: кол. Авторів: В.С. Дроб'язко, А.В. Міндрул, О.О. Тверезенко, Л.І. Работягова, О.О. Штефан та ін. НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, ТОВ «Лазурит - Поліграф». 2010. 464 с.

84. Судова експертиза об'єктів інтелектуальної власності: теорія і практика. Науково-практичний збірник. НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. ТОВ «Лазурит – Поліграф. 2011. 300 с.

85. Теоретичні та методичні засади оцінки вартості інтелектуальної власності: Монографія О.П. Орлюк, О.Б. Бутнік-Сіверський, Л.Ю. Федченко, Г.О. Андрущук та ін. 2-ге видання, доп. ТОВ «Лазурит-Поліграф». 2012. 330 с.

86. Теоретичні та методологічні засади оцінки вартості інтелектуальної власності (економіко-правовий аспект). Монографія під заг. ред. д.е.н., проф. О.Б. Бутнік-Сіверський. ТОВ «Лазурит - Поліграф». 2010. 300 с.

Інформаційні ресурси

87. Бабецька І. Я. Інтелектуальна власність у мережі інтернет. Лекція-онлайн URL: <https://www.youtube.com/watch?v=JM3N3tBGkbo>

88. Інтелектуальна власність: об'єкти, право, бухоблік, контроль, оподаткування. URL: <http://vlasnasprava.pp.ua/taxes/4784-skachati-knigu-intellektualnaya-sobstvennost-obekty-pravo-buxuchet-kontrol-nalogooblozhenie.html>

89. Інтелектуальна власність: теорія і практика інноваційної діяльності: Підр. За ред. М. В. Вачевського. Професіонал. 2005. 448 с. URL: http://the-law.at.ua/load/juridichna_literatura/pravo_intelektualnoji_vlasnosti

90. Інтелектуальна власність: Навч пос. ЦУЛ. 2008 414 с. URL: http://the-law.at.ua/load/juridichna_literatura/pravo_intelektualnoji_vlasnosti/33
91. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>
92. Офіційний сайт Антимонопольного комітету України. URL: <http://www.amc.gov.ua>
93. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: www.zakon.rada.gov.ua/
94. Офіційний сайт Державного підприємства «Українське агентство з авторських та суміжних прав». URL: <http://uacrr.kiev.ua/>
95. Офіційний сайт Державного підприємства «Український інститут промислової власності». URL: <http://www.uipv.org/>
96. Офіційний сайт Державної служби інтелектуальної власності України. URL: <http://sips.gov.ua/>
97. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України: <http://www.kmu.gov.ua>
98. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі в Україні. URL: <http://www.me.gov.ua/>
99. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. URL: <http://www.mon.gov.ua/>
100. Офіційний сайт Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності Національної Академії правових наук України. URL: <http://www.ndiiv.org.ua/ua/>
101. Офіційний сайт Національної академії наук України. URL: <http://www.nas.gov.ua>
102. Офіційний сайт Українського інституту науково-технічної та економічної інформації. URL: <http://www.uintei.kiev.ua/main.php>
103. Підготовка заявки на винахід (корисну модель), процедура патентування. Лекція-онлайн. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Fais8E8V-FY>
104. Правове регулювання реклами. URL: <http://ukrzakon.net/uchbov-materiali/5792-Pravove-regulyuvannya-reklami.html>
105. Правові засади рекламної діяльності в Україні. URL: <https://ukrreferat.com/chapters/istoriya-derjprava/derzhavne-pravove-regulyuvannya-reklamnoi-diyalnosti-v-ukraini.html>
106. Професійна юридична система МЕГА-НаУ. URL: www.nau.ua/